

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Puls javnosti XIII

oktobar 2017.

Pripremio UNDP Kosovo – *Projektni tim Puls javnosti*

Priština

Oktobar 2017.

Stavovi iskazani u ovom dokumentu pripadaju ispitanicima iz ankete i ne predstavljaju nužno stavove UNDP ili USAID.

Izvršni rezime

Ovo je trinaesti izveštaj o pulsu javnosti; zasnovan je na anketi sprovedenoj krajem septembra i početkom oktobra 2017, i sledi tradiciju prethodnih izveštaja koji ispituju razvoj situacije na Kosovu¹ u ključnim aspektima.

Rezultati poslednje ankete pokazuju porast zadovoljstva u vezi sa učinkom kosovskih institucija; približno 36% Kosovaca izjavilo je da su zadovoljni zakonodavnim, izvršnim i pravousudnim institucijama zajedno (u poređenju sa 21% u oktobru 2016.). Mada ukupni nivoi zadovoljstva kosovskom političkom orijentacijom ostaju niski, anketa iz oktobra 2017. pokazuje umeren rast (14% u poređenju sa 8% u oktobru 2016.). Percepcija građana o bezbednosti takođe se poboljšala za oko deset procentnih poena.

Slično ovome, Indeks Demokratizacije (DI) i Indeks ekonomskog poverenja (ECI), koji prate mišljenja Kosovaca o demokratskim praksama (glasanje, sloboda izražavanja, itd.) i percepcija o preovlađujućim ekonomskim uslovima imali su porast, ali ostaju na niskom nivou. Na skali gde je najniže 0, a najviše 3, DI je postigao 1,37, a EI je postigao 1,22. Uprkos prijavljenim kolebanjima u percepcijama građana, ukupni nivoi zadovoljstva radom ključnih kosovskih institucija ostaju prilično niski. Preko ankete Puls javnosti građani su zamoljeni da identifikuju najveće probleme sa kojima se Kosovo danas suočava. Između ostalog, građani su prijavili nezaposlenost (40% prema 48% u oktobru 2016), korupciju (17% prema 7% u oktobru 2016) i siromaštvo (9% prema 21% u oktobru 2016), kao najveće probleme koji pogađaju dobrobit u njihovom životu.

Pored naglašenih glavnih problema, 42% Kosovaca – najviši nivo od aprila 2014 – izjavili su da su zadovoljni radom svog premijera. Kada se trenutni rezultati uporede sa onima iz prethodne godine, porast zadovoljstva građana se takođe primećuje u odnosu na rad predsednika (38%, prema 26% u oktobru 2016). Slično ovome, Skupština i predsednik Skupštine su postigli najviše nivo zadovoljstva građana od aprila 2014. Ova anketa takođe beleži najviši porast, od aprila 2016, u

¹ Za UNDP, pozivanje na Kosovo shvata se u kontekstu Rezolucije Saveta bezbednosti 1244 (1999).

nivou zadovoljstva radom sudova i tužilaštva. Pored nalaza koji su naglašeni gore, ovaj izveštaj osvrće se i na druge nalaze kako bi pružio detaljniji pregled trenutne situacije na Kosovu.

Ključni indikatori Pulsa javnosti

Percepcija zadovoljstva učinkom kosovskih institucija

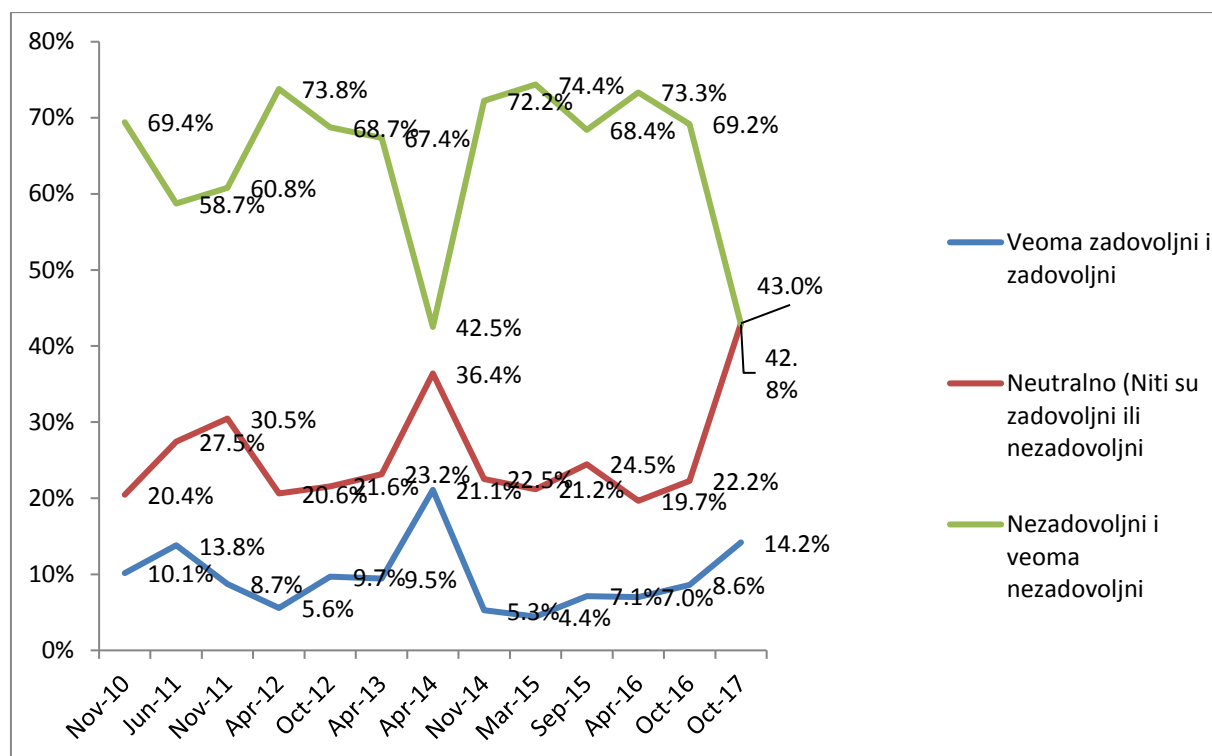
Rezultati ove ankete Pulsa javnosti pokazuju generalni porast zadovoljstva radom ključnih institucija na Kosovu. Oko 36% izgleda da su zadovoljni zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim institucijama ukupno. Između oktobra 2016. i oktobra 2017, nivoi zadovoljstva radom premijera i centralnih institucija porasli su za oko 22, odnosno 12 procentnih poena, postizući najveće nivoe od aprila 2014. Dalje, nivoi zadovoljstva radom zakonodavnih institucija, kao što su Skupština i predsednik Skupštine, takođe su porasli za oko 13, odnosno 11 procentnih poena. Slično ovome, zadovoljstvo građana radom predsednika takođe je poraslo za oko 12 procentnih poena. Pravosuđe nije izuzetak u ovom sveukupnom porastu zadovoljstva naroda radom ključnih kosovskih institucija, i nivo zadovoljstva radom kosovskih sudova porastao je za oko 15 procentnih poena od oktobra 2016. Nivo zadovoljstva radom tužilaštva takođe je porastao za oko 17 procentnih poena, došavši do visokog nivoa od 33% u poređenju sa samo 16% iz oktobra 2016. (*Tabela 1*).

Tabela 1: Nivo zadovoljstva radom ključnih kosovskih institucija u zakonodavstvu, izvršnoj vlasti i pravosuđu

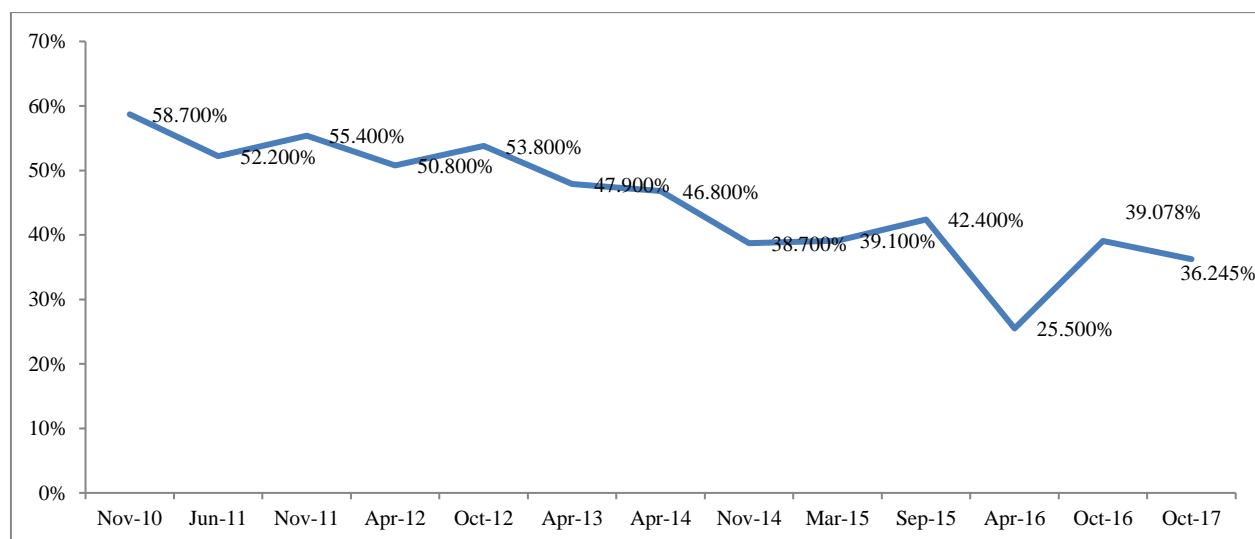
Politički indikatori		Mar-07	May-08	Jun-09	Apr-10	Nov-10	Jun-11	Oct-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Oct-16	Oct-2017	Trend
Zadovoljstvo izvršnim vlastima	Centralne institucije	30.5%	46.9%	53.1%	29.2%	25.1%	32.6%	27.2%	27.0%	44.2%	19.3%	18.1%	17.3%	17.8%	20.2%	32.4%	
	Premijer	54.0%	72.0%	53.8%	36.4%	30.7%	37.6%	27.3%	30.4%	48.5%	34.1%	23.6%	14.6%	18.3%	19.7%	42.3%	
Zadovoljstvo zakonodavstvom	Skupština	31.0%	51.4%	53.2%	34.1%	32.1%	41.0%	32.1%	32.3%	46.5%	16.1%	19.3%	19.9%	17.3%	18.9%	31.7%	
	Predsednik Skupštine	35.4%	56.5%	51.6%	36.0%	33.3%	60.9%	44.7%	45.8%	57.8%	23.3%	20.1%	19.8%	24.3%	24.9%	36.0%	
Zadovoljstvo Predsednikom	Predsednik	52.0%	74.0%	61.7%	54.9%	30.8%	54.1%	47.1%	45.1%	48.8%	40.7%	30.2%	30.4%	45.7%	25.5%	37.6%	
Zadovoljstvo sudstvom	Sud	20.0%	21.0%	32.7%	27.2%	18.5%	26.9%	24.3%	16.7%	37.5%	22.8%	17.2%	13.9%	18.4%	22.1%	36.9%	
	Tužilaštvo	22.7%	22.7%	31.7%	26.9%	15.1%	20.0%	15.0%	17.7%	38.1%	21.0%	17.0%	12.8%	16.9%	16.3%	33.1%	

Percepcije zadovoljstva političkim i ekonomskim pravcem Kosova

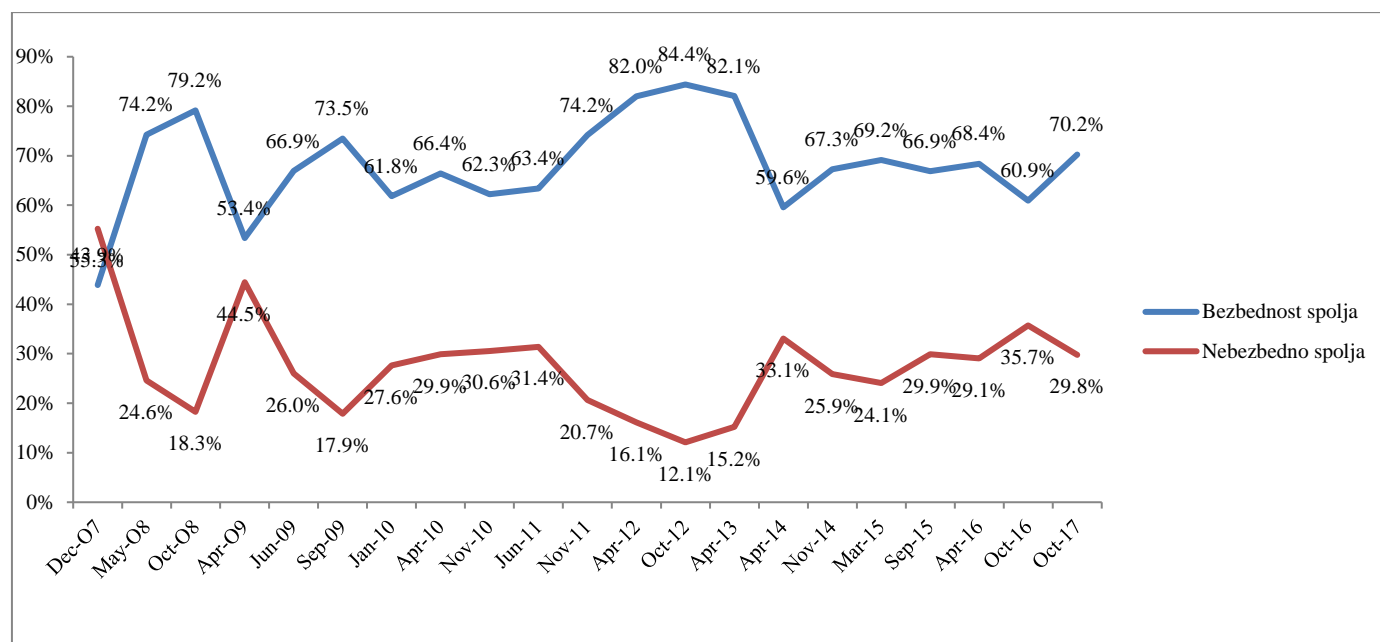
Mada značajan broj stanovnika izgleda da je zadovoljan radom glavnih institucija, slika se menja kada su upitani o njihovom zadovoljstvu u vezi sa političkim smerom u kojem se kreće Kosovo. Izgleda da je samo 14% Kosovaca zadovoljno ili vrlo zadovoljno trenutnim političkim smerom Kosova, dok je skoro polovina njih (43%) ili nezadovoljna ili vrlo nezadovoljna smerom u kojem se Kosovo kreće. Slično ovome, oko 43% Kosovaca izjasnio se neutralno u vezi sa ovom temom. (Slika 1).

Slika 1: Zadovoljstvo u vezi sa političkim smerom Kosova

Mada je nezadovoljstvo građana političkim smerom Kosova značajno opalo u poređenju sa 2016, trenutni nalazi ukazuju da je 36% Kosovaca još uvek voljno da se priključi javnim protestima iz političkih razloga. Kada se ovi nalazi analiziraju po etničkim linijama, veći procenat Albanaca (38.5%) nego Srba (6%, prema 39.5% u oktobru 2016) voljan je da se priključi protestima iz političkih razloga. Samo 14% pripadnika drugih etničkih grupa (prema 28% u oktobru 2016.) izjavili su da su voljni da protestuju iz političkih razloga (*Slika 2*).

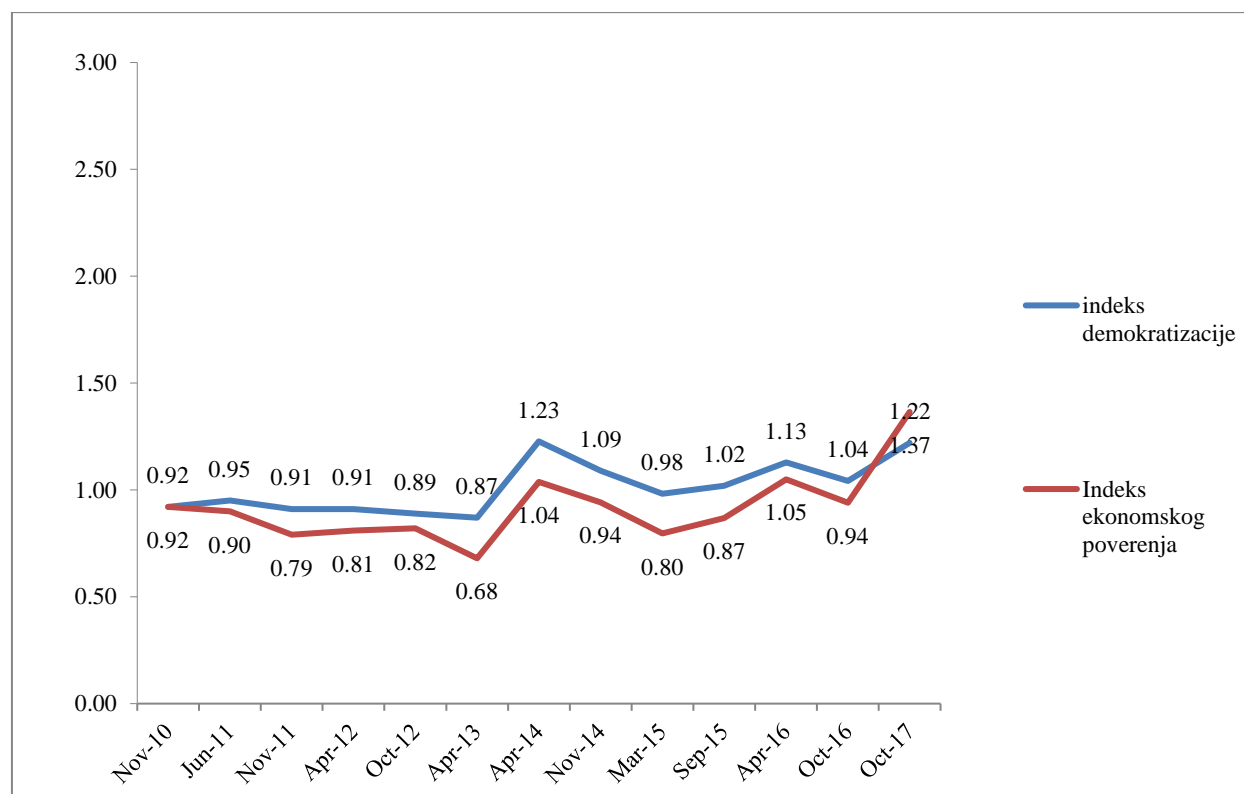
Slika 2: Procenat ispitanika koji bi se priključili protestima iz političkih razloga

Kao indikator bezbednosti, ispitanici su takođe upitani da li se osećaju bezbedno ili ne kada su na ulici. Podaci iz oktobra 2017. pokazuju opadanje broja ljudi koji se ne osećaju bezbedno, gde je samo 31% Kosovaca izjavio da se ne oseća bezbedno napolju (u poređenju sa 36% u oktobru 2016). Ukupno 70% ispitanika izjavilo je da se osećaju generalno bezbedno kada su napolju (u poređenju sa 61% u oktobru 2016) (*Slika 3*). Kada se ovi podaci analiziraju po polovima, nisu zabeležene značajnije razlike u procentima muškaraca i žena koji su izjavili da se osećaju bezbedno na ulici (*Slika 3*).

Slika 3: Percepcija bezbednosti

Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

Anketa iz oktobra 2017. pokazuje da je DI (1,37) ostvario najviši nivo od novembra 2010, sa porastom od oko 0,33. Nisu zabeležene značajne razlike u mišljenjima muškaraca i žena po pitanju procesa demokratizacije na Kosovu. Međutim, pošto DI ide od 0 do 3, trenutni nivo DI pokazuje da većina Kosovaca nema pozitivno mišljenje o demokratskim procesima. Indeks ekonomskog poverenja (ECI) ide od 0 do 3 gde ECI od 0 do 1,5 znači da većina Kosovaca nema poverenje u privedu (oni smatraju da su ekonomski uslovi nepovoljni i oni imaju manje optimizma oko budućnosti ekonomije), a gde je ECI 1,5 i više znači da većina Kosovaca ima poverenje u ekonomiju (oni smatraju da su ekonomski uslovi povoljni i oni imaju više optimizma oko budućnosti ekonomije). Trenutni podaci ankete Puls javnosti pokazuju sveukupno ECI Kosova na 1,22 (prema 0,94 u oktobru 2016), ukazujuću na pozitivan porast od prošle godine. Međutim, ovo još uvek ne znači da Kosovci imaju povoljno mišljenje o ekonomiji (*Slika 4*).

*Slika 4: Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja*²

Da bi se utvrdilo koji indikatori su uticali na porast DI, podaci iz oktobra 2016. su bili upoređeni sa onima iz sadašnje ankete. Sledeće komponente DI našle su svoje mesto među onima koje su uticale na generalni porast: mediji uživaju slobodu izražavanja (52% prema 42% u oktobru 2016), nezavisnost pravosudnog sistema na Kosovu (31% prema 22% u oktobru 2016), i kosovski Ustav i validni zakoni su demokratski i poštuju ljudska prava (41% prema 32% u oktobru 2016). Dok je u oktobru 2016. samo 28% ispitanika verovalo da su izbori na Kosovu demokratski i da su održani u skladu sa međunarodnim standardima, 45% ispitanika verovalo je ovo isto u oktobru 2017³. Ostale komponente koje su pokazale značajan porast u percepciji građana obuhvataju: poverenje građana da centralne institucije rade u skladu sa prioritetima kosovskih građana (25%) i da Skupština nadgleda učinak centralnih institucija (36%) (Tabela 2).

² Pogledajte poslednju stranicu dokumenta za više informacija i izračunavanje indeksa.

³ Sadašnja anketa urađena je nakon centralnih izbora na Kosovu (11. jun 2017.) ali pre opštinskih (22. oktobar 2017).

Tabela 2: Analiza trenda komponenti DI

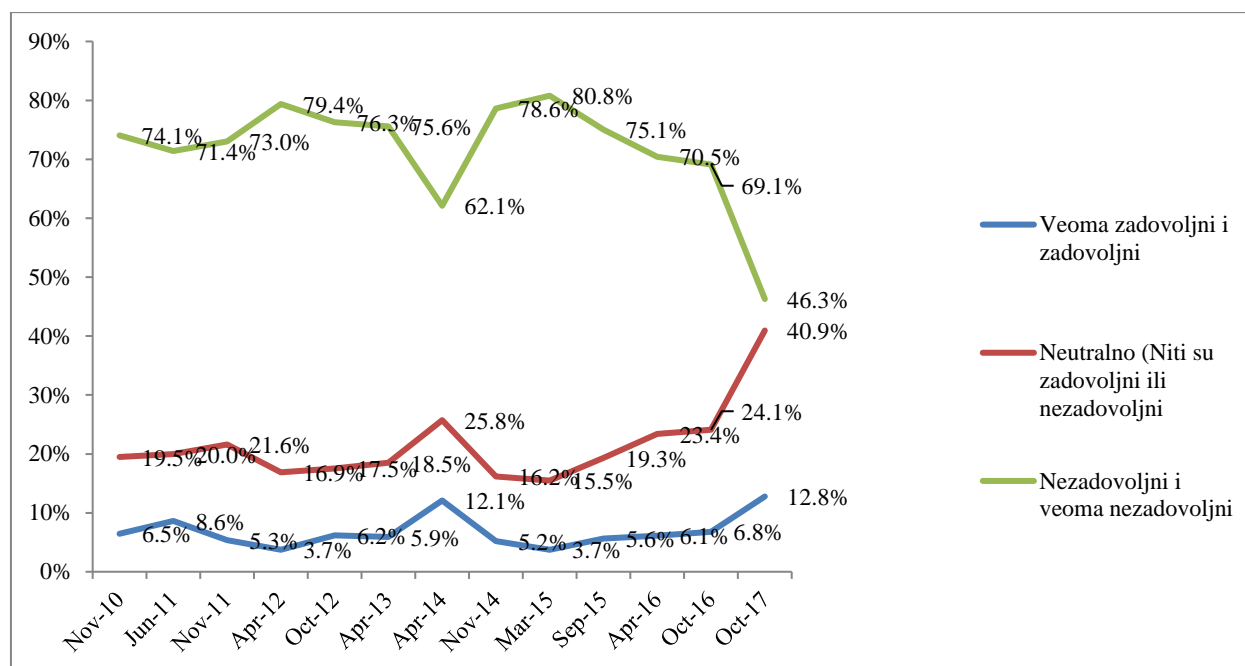
Da uglavnom i Da u potpunosti	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Oct-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Oct-16	Oct-17	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	31.0%	29.3%	23.1%	17.0%	16.2%	15.0%	36.4%	34.0%	26.2%	23.0%	30.3%	28.0%	44.6%	
Da li Parlament prati rad Centralnih institucija?	20.7%	20.7%	19.4%	16.7%	17.7%	17.5%	28.5%	21.5%	21.2%	21.8%	26.6%	30.8%	36.1%	
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u svom odlučivanju?	13.2%	15.6%	11.3%	12.3%	15.7%	10.6%	24.8%	16.0%	13.6%	17.6%	21.0%	21.6%	31.2%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	29.2%	33.9%	33.3%	34.7%	37.3%	24.6%	45.4%	39.6%	35.5%	46.5%	47.3%	42.3%	52.5%	
Da li civilno društvo na Kosovu služi kao verodostojni monitoring demokratskih dešavanja na Kosovu?	22.6%	18.9%	20.3%	19.0%	24.4%	18.3%	28.8%	21.3%	19.5%	23.1%	32.1%	30.1%	34.3%	
Da li vaša lokalna (opštinska) vlada radi prema prioritetima građana Kosova?	27.7%	26.7%	29.0%	25.7%	27.3%	26.1%	32.6%	29.5%	23.3%	27.2%	28.9%	30.4%	34.0%	
Da li centralni institucije na Kosovu rade prema prioritetima građana Kosova?	14.3%	16.1%	14.6%	12.9%	15.3%	16.4%	26.4%	18.2%	11.8%	15.5%	18.9%	17.9%	24.7%	
Da li je Ustav Kosova, kao i zakoni na snazi demokratski i da li poštuju ljudska prava?	32.6%	27.9%	26.5%	25.9%	26.0%	33.0%	35.3%	24.2%	23.5%	19.8%	31.7%	31.8%	41.4%	
Bez obzira na dnevnu politiku i radjući se budućnosti, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uspostavljeni i da ide ka pravom smjeru?	25.6%	24.5%	17.9%	18.1%	18.6%	23.0%	33.0%	19.5%	17.3%	15.4%	23.1%	23.8%	29.7%	

Slično ovome, sadašnji pozitivni odgovori iz komponente ECI upoređeni su sa onima iz oktobra 2016. Ovde je takođe primećeno da su sve komponente imale ulogu u generalnom porastu. Rezultati pokazuju da su pozitivna kratkoročna očekivanja Kosovaca (šest meseci) u vezi sa ukupnim prihodima njihovih porodica i zapošljavanjem porasla na 22%, odnosno 19%. Uz ovo, njihova ocena u vezi sa trenutnim poslovanjem i uslovima za zaposlenje takođe je porasla za 18%, odnosno 19% u poređenju sa oktobrom 2016. (Tabela 4).

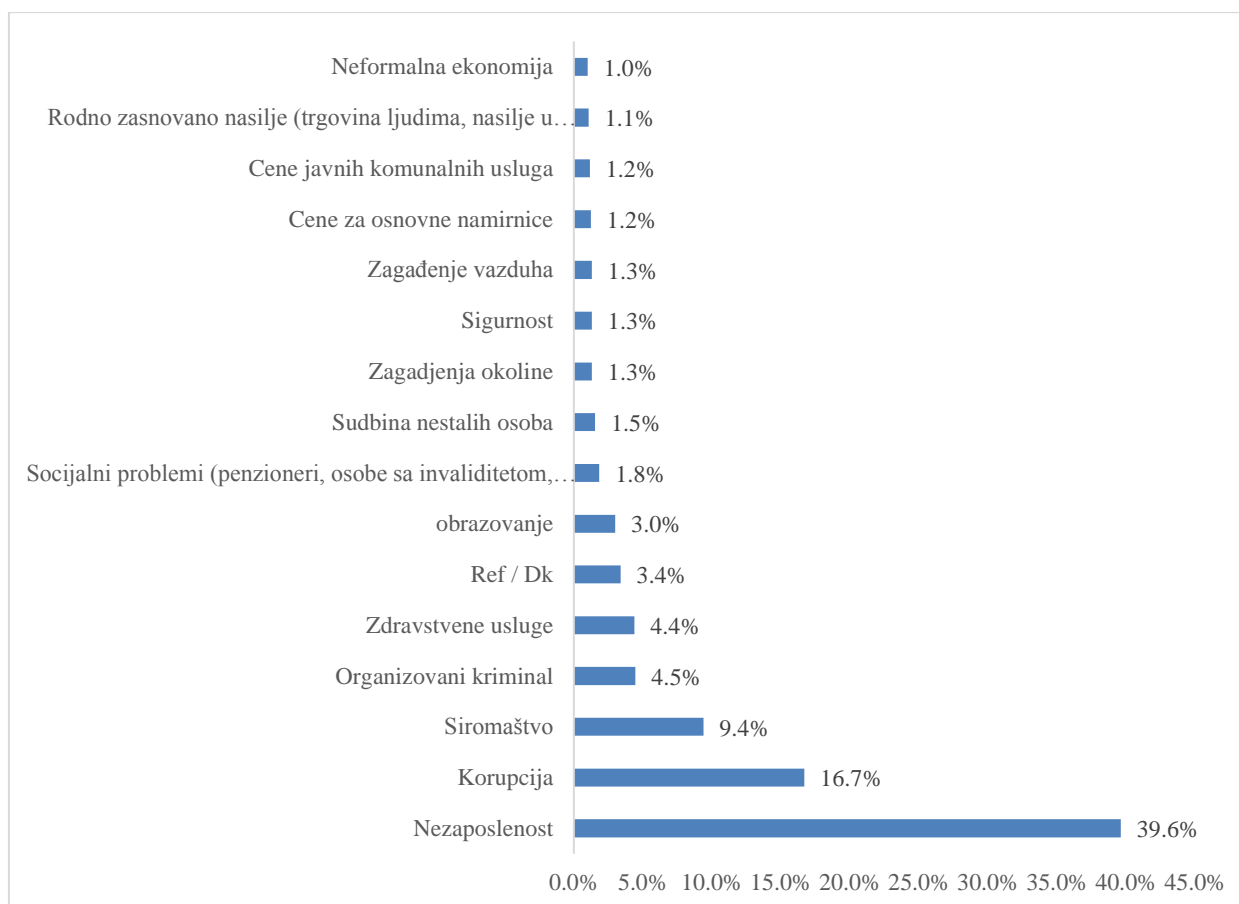
Tabela 3: Analiza trenda komponenti ECIS

Povoljno	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Oct-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Oct-16	Oct-17	Trend
Kakva su Vaša očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom vaše porodice šest meseci od sada	16.8%	12.1%	8.5%	9.9%	9.6%	7.6%	17.0%	19.7%	15.1%	15.9%	23.4%	18.0%	22.4%	
Kakva je vaša procena trenutnih uslova poslovanja	10.7%	9.7%	6.0%	7.9%	6.7%	4.8%	11.6%	8.8%	8.1%	8.3%	14.4%	13.1%	17.9%	
Kakva je vaša procena trenutnog stanja zaposlenosti?	4.0%	3.3%	3.8%	3.4%	3.8%	5.1%	9.2%	7.7%	5.0%	6.8%	10.3%	7.7%	17.1%	
Kakva su Vaša očekivanja vezana za stanje zaposlenja šest meseci od sada	14.3%	12.4%	8.0%	7.6%	7.4%	6.4%	13.7%	7.3%	6.0%	8.0%	14.0%	10.7%	18.7%	

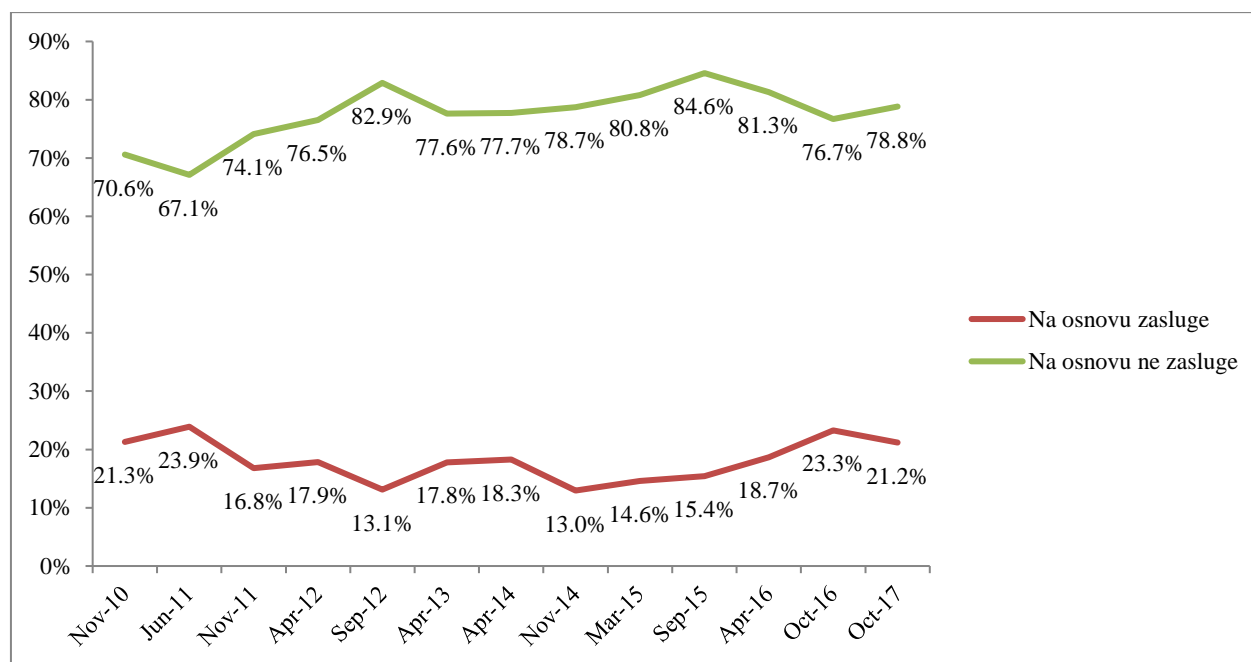
Mada je porast u ECI primetan, nalazi naglašavaju da postoji više nezadovoljstva ekonomskim nego političkim pravcem Kosova: približno 46% ispitanika je ili nezadovoljno ili vrlo nezadovoljno trenutnim ekonomskim smerom Kosova, dok je samo 18% njih zadovoljno. Kada se analizira po etničkoj osnovi, podaci iz ankete ukazuju da udeo nezadovoljnih kosovskih Srba (57%, prema 63% u oktobru 2016) ostaje veći nego kod kosovskih Albanaca (47%, prema 69% u oktobru 2016) i drugih kosovskih zajednica (20%, prema 73% u oktobru 2016) (Slika 5).

Slika 5: Zadovoljstvo ekonomskim smerom Kosova**Percepcija glavnih problema sa kojima se trenutno suočava Kosovo**

Više od 65% Kosovaca smatra da se najveći problemi sa kojima se Kosovo danas suočava odnose na socioekonomske uslove. Ispitanici su odabrali nezaposlenost (40% prema 48% u oktobru 2016), korupciju (17% prema 7% u oktobru 2016), i siromaštvo (9% prema 21% u oktobru 2016) kao tri najveća problema koji utiču na njihovo socijalno blagostanje. Ova anketa je takođe pokazala da oko 4% Kosovaca smatra organizovani kriminal i zdravstvene službe za dodatne razloge za ozbiljnu brigu (Slika 6).

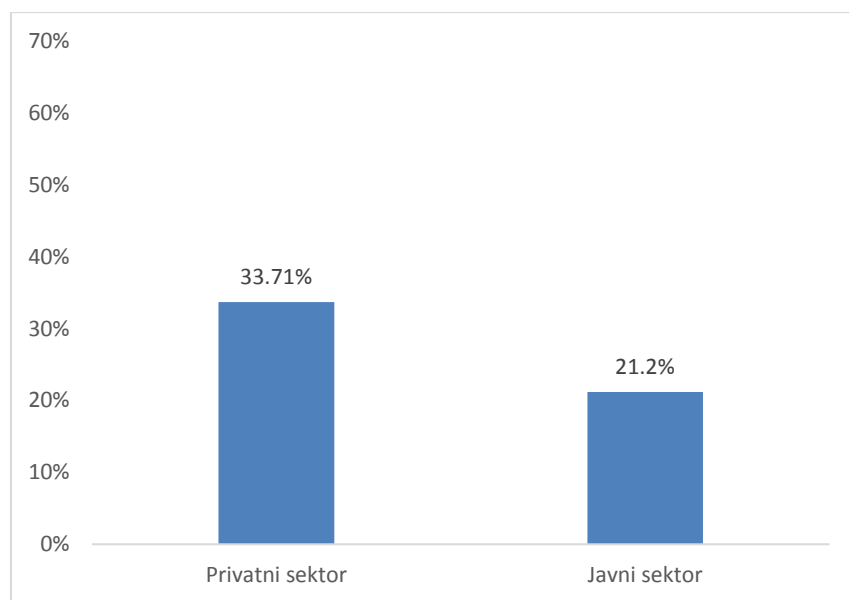
Slika 6: Percepcija glavnih problema sa kojima se suočava Kosovo

Pošto Kosovci doživljavaju nezaposlenost kao najveći problem, oni su bili upitani za mišljenje o mogućnostima za zapošljavanje u javnom sektoru na osnovu kvaliteta i zasluga. Nalazi otkrivaju da većina Kosovaca ostaje skeptična u vezi sa zapošljavanjem u javnom sektoru na osnovu zasluga. S obzirom da je javni sektor najveći poslodavac na Kosovu, to objašnjava zašto je samo 19% ispitanika optimistično u vezi sa nalaženjem posla u narednih šest meseci (*Tabela 3*). Dalje, većina građana Kosova (79%) veruje da su porodične veze, mito, partijske veze i drugi faktori koji nemaju veze sa zaslugama najkorisniji za nalaženje posla u javnom sektoru. Samo oko 22% ispitanika veruje da obrazovanje, profesionalno iskustvo i stručni trening pomažu da se stekne zaposlenje u javnom sektoru. (*Slika 7*).

Slika 7: Percepcije o meritokratiji u sticanju zaposlenja u javnom sektoru

Većina Kosovaca ostaje skeptična oko zaposlenja na osnovu zasluga i u privatnom sektoru. Ipak, nalazi pokazuju da je percepcija u vezi sa zaposlenjem prema kvalitetu malo bolja, 34% ispitanika veruje da su profesionalno iskustvo, stručni trening i obrazovanje važni za nalaženje posla u privatnom sektoru. Ukupno, percepcije o mogućnostima za zaposlenje na osnovu kvaliteta i zasluga ostaju na niskom nivou i za privatni i za javni sektor (*Slika 8*).

Slika 8: Percepcije o meritokratiji u zapošljavanju u javnom sektoru

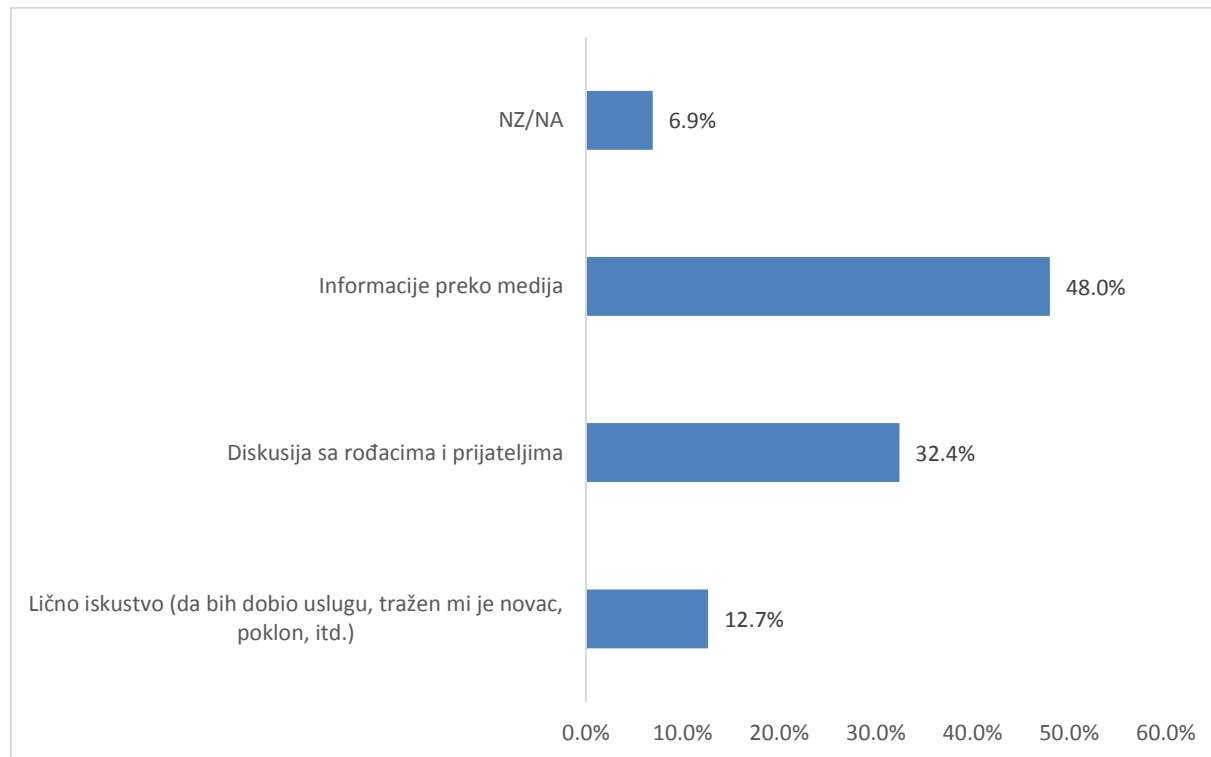

Iako korupcija nastavlja da bude pojava koja brine kosovsko društvo, ukupni procenat građana koji veruju da je velika korupcija prisutna u različitim institucijama je opao (20% prema 36.5% u oktobru 2016). Institucije za koje Kosovci smatraju da imaju najveće prisustvo velike korupcije su: zdravstvene službe 25.5% (u poređenju sa 50% u oktobru 2016), Kosovska elektodistributivna kompanija (KEDS) 20.5% (prema 31% u oktobru 2016), sudovi 25% (prema 49% u oktobru 2016), carina 23% (prema 45% u oktobru 2016), i centralna administracija 31% (prema 49% u oktobru 2016). Mada su generalno procenti manji za više institucija, Kosovska Policija (15% prema 21% u oktobru 2016), međunarodne organizacije (10%), i banke (10%) ostaju da budu institucije sa percepcijom najmanje korupcije velikog nivoa (*Tabela 4*).

Tabela 4: Percepcije postojanja velike korupcije u nacionalnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

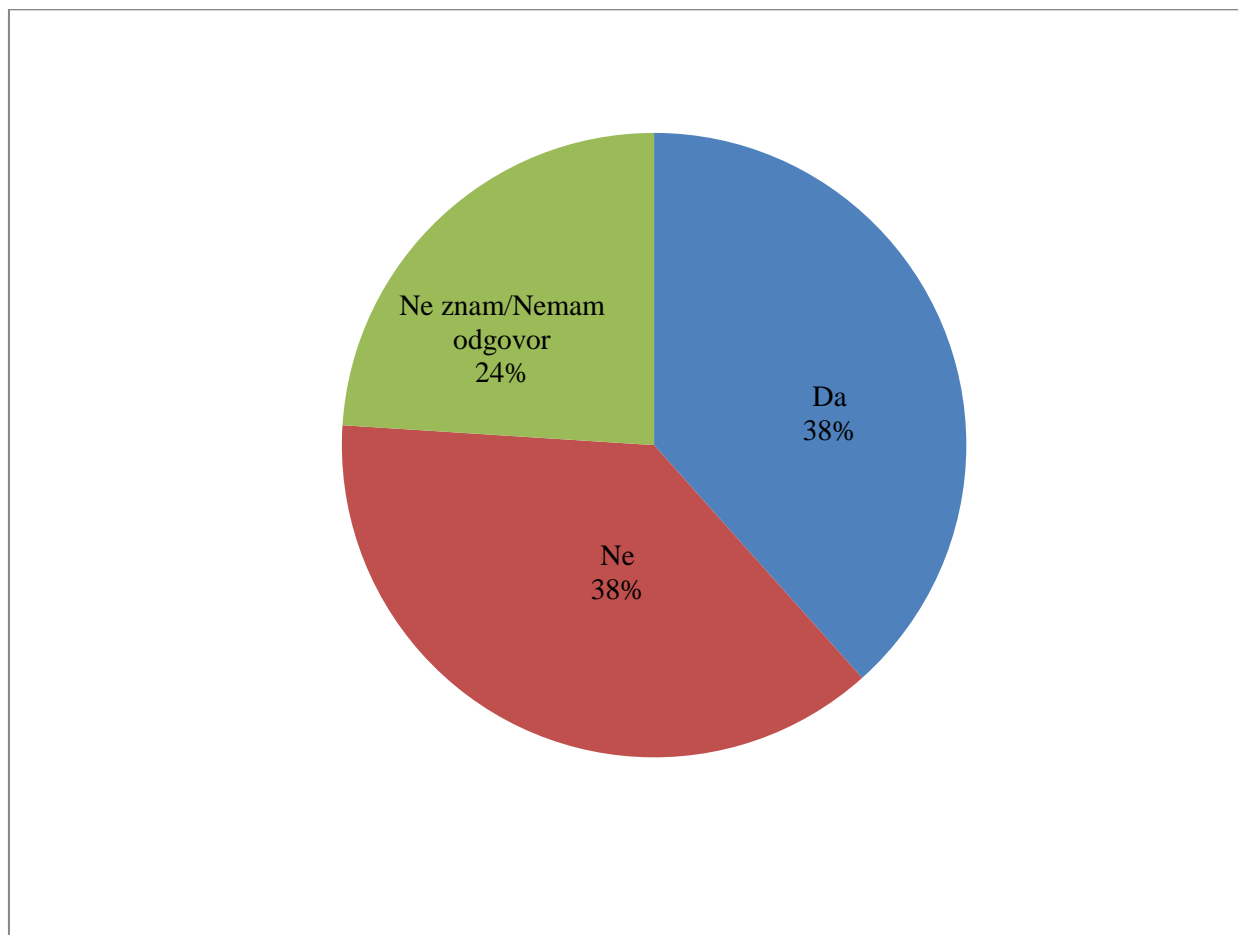
	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Okt-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Okt-16	Okt-17	Trend
Zdravstvo (bolnice i porodični zdravstveni centri)	47.9%	40.7%	49.8%	43.3%	51.6%	50.4%	40.4%	56.2%	52.6%	51.5%	37.9%	49.7%	25.5%	
KEDS (Kosovska elektrodistribucija)	52.4%	47.9%	61.2%	47.8%	53.8%	48.8%	24.4%	39.1%	44.7%	35.6%	31.1%	31.4%	20.5%	
Sudovi	49.7%	41.6%	55.6%	44.5%	47.5%	56.4%	32.2%	42.1%	42.9%	46.9%	42.3%	49.3%	24.9%	
Carina	45.1%	42.3%	53.7%	43.2%	49.9%	58.9%	22.5%	33.4%	38.7%	41.3%	32.3%	45.2%	22.7%	
Centralna administracija	47.5%	41.4%	43.3%	39.5%	35.7%	46.1%	24.0%	37.5%	38.5%	36.0%	36.6%	49.2%	30.7%	
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	52.0%	40.5%	51.9%	49.4%	46.4%	48.7%	24.6%	34.8%	37.1%	38.3%	39.2%	45.7%	24.9%	
Opštine (lokalne uprave)	32.9%	30.4%	31.9%	30.1%	32.2%	38.9%	20.6%	33.2%	33.8%	28.6%	30.0%	40.2%	25.5%	
EULEX policija (CIVPOL)	22.9%	26.2%	27.1%	28.3%	28.7%	38.3%	11.1%	16.5%	32.2%	35.2%	28.8%	34.1%	20.9%	
Obrazovanje (škole, univerziteti)	14.4%	13.1%	17.3%	26.2%	23.5%	31.6%	13.0%	24.3%	29.3%	29.0%	17.5%	31.0%	16.3%	
PAK (Poreska administracija Kosova)		24.9%	36.5%	38.1%	33.6%	42.5%	16.5%	28.0%	28.1%	25.0%	18.2%	32.5%	17.4%	
PTK	34.0%	32.4%	46.6%	41.8%	45.1%	41.4%	15.4%	21.3%	25.9%	25.2%	18.4%	29.6%	17.0%	
Banke	14.4%	14.9%	22.0%	20.5%	22.8%	37.5%	12.0%	17.0%	24.3%	23.3%	23.1%	24.4%	13.1%	
Međunarodne organizacije	14.7%	12.3%	20.3%	19.3%	20.8%	24.8%	10.8%	16.2%	20.4%	22.9%	16.0%	28.0%	10.8%	
Kosovska policija (KP)	15.2%	15.5%	19.5%	19.4%	28.0%	30.3%	11.5%	16.1%	20.4%	19.0%	13.6%	21.1%	14.9%	

Da bi se razumelo šta je oblikovalo percepciju građana u pogledu prisustva velike korupcije u lokalnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, ispitanici su pitani gde su dobili informacije o ovoj temi. Nalazi otkrivaju da je polovina njih (48%) formirala svoje mišljenje preko štampe i elektronskih medija, zatim idu razgovori sa prijateljima i rođacima (32%), i ostali izvori (7%). Međutim, 13% ispitanika reklo je da su svoje mišljenje formirali na osnovu ličnih iskustava gde su, da bi dobili određene usluge, bili pitani da daju novac, poklon ili druge usluge (Slika 9).

Slika 9: Na čemu zasnivate svoj stav o dimenzijama velike korupcije?**Stavovi o glasanju**

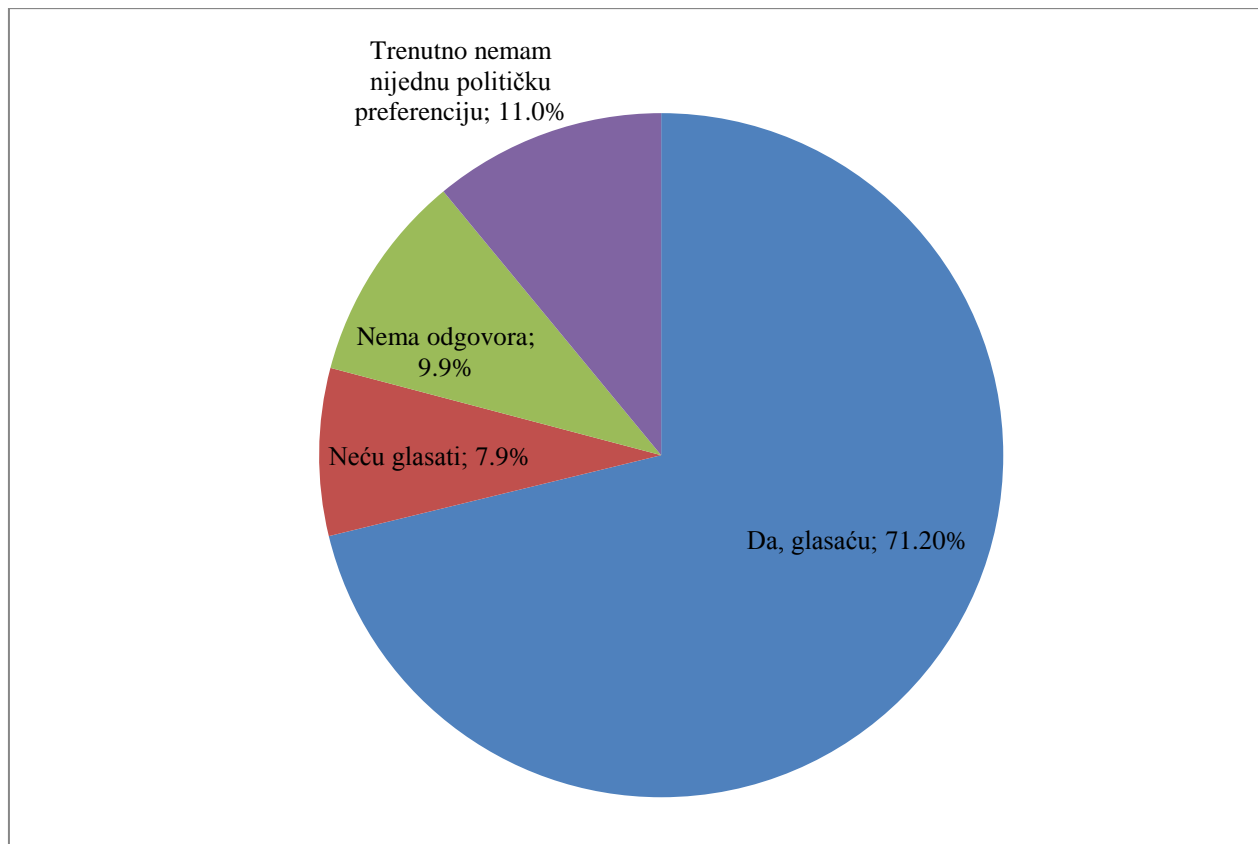
Namere u vezi s glasanjem su važne da bi se razumelo generalno političko raspoloženje društva. Nažalost, rezultati poslednje ankete pokazuju stavove o glasanju među Kosovcima koji su pesimistični, gde značajan broj građana veruje da glasanje ne može da promeni situaciju na Kosovu (38% prema 52% u oktobru 2016) ili ne znaju da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu (24%). Samo 38% potencijalnih glasača veruje da njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu (*Slika 10*).

Slika 10: Percepcija o mogućnosti da se donese promena kroz glasanje

Anketa Puls javnosti je takođe pitala ispitanike o njihovim sklonostima u glasanju. Nalazi ukazuju da bi 71% ispitanika (prema samo 36% u oktobru 2016) glasalo za određenu političku partiju ili koaliciju ukoliko bi se u bliskoj budućnosti održali centralni izbori, dok 11% ispitanika nije imalo političke naklonjenosti. Dalje, postoji značajan procenat onih koji su rekli da neće glasati u slučaju centralnih izbora (8% prema 22% u oktobru 2016) i onih koji nisu dali odgovor na ovo pitanje (10% prema 27% u oktobru 2016) (*Slika 11*).

Slika 11: Glasačke sklonosti

Metodologija

Nalazi koji su prezentovani u ovom izveštaju zasnivaju se na anketi koja je ispitala 1.305 kosovskih građana starijih od 18 godina. Uzorak je obuhvatio i muškarce i žene iz svih kosovskih opština i regiona, pokrivajući i urbane i ruralne oblasti. Preciznije, uzorak je obuhvatio 895 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 pripadnika drugih kosovskih manjina (Turci, Bošnjaci, Goranci i Romi, Aškalije i Egipćani/RAE). Anketa je sprovedena na osnovu više-faznog uzorkovanja za nasumičnom verovatnoćom. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu. Anketa je sprovedena tokom septembra i početkom oktobra 2017. Dodatni podaci koji su prikupljeni u ovoj anketi biće na raspolaganju kroz Analizu Pulsa javnosti i akcione dokumente.

Napomena za odmeravanje ukupnih vrednosti

Ankete Pulsa javnosti uzimaju nesrazmerno veći uzorak iz manjina kako bi podelile podatke po etničkoj pripadnosti. Međutim, kod izračunavanja ukupnih brojeva, tim je odmeravao podatke prema stvarnim ciframa populacije.

Od 2002. mi koristimo sledeće procenete za odmeravanje cele kosovske populacije:

- Kosovski Albanci 88%,
- Kosovski Srbi 6%, i
- Ostali (Bošnjaci, Turci, Goranci, RAE) 6%.

Prema poslednjoj registraciji stanovništva i zvaničnim rezultatima Kosovske agencije za statistiku, trenutni etnički sastav je sledeći:

Etnička grupa	Populacija	Procenat
K-Albanci	1,616,869	92.93

K-Srbi	25,532	1.47
K-Turci	18,738	1.08
K-Bošnjaci	27,533	1.58
Romi	8,824	0.51
Aškaliije	15,436	0.89
Egipćani	11,524	0.66
Goranci	10,265	0.59
Ostali	2,352	0.14
Ukupno	1,739,825	100.00

Ako bismo sledili gornje cifre za naše ankete, odmeravanja bi bila sledeća:

- 93% K-Albanaca,
- 2% K-Srba, i
- 5% K-ostalnih.

Uzimajući u obzir da K-Srbi u severnom Kosovu nisu učestvovali u popisu stanovništva, zajedno sa generalnim opažanjem da je stopa učestvovanja K-Srba i u ostatku Kosova bila niža, procenili smo da je potrebno dodati još 34.000 K-Srba, što daje ukupno oko 61.532. Ovo takođe uvećava ukupnu kosovsku populaciju na 1.779.825.

Tamo gde su ove izmene uzete u obzir, odmeravanja u našim anketama primenjena su na sledeći način:

- 92% K-Albanaca,
- 4% K-Srba, i
- 4% K-ostalih (Bošnjaci, Turci, Goranci, RAE).

Izračunavanje indeksa

***Indeks demokratizacije** je kompozitni prosek baziran na proceni nivoa slaganja ili neslaganja ispitanika u pogledu razvoja u sledećim procesima na Kosovu: obim slobodnih i pravičnih izbora, nadgledanje Skupštine, učinak centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja medija, postojanje kontrolišućeg civilnog društva na Kosovu, rad institucija na osnovu prioriteta građana, ustav i zakoni bazirani na ljudskim pravima, kao i da li lokalne samouprave rade u skladu sa prioritetima građana. Ovaj indeks je kontinuirana mera koja može ići od 0 -3 (maksimum), gde ocena 0 znači da niko od ispitanika ne smatra da demokratizacija ide dobro, a ocena 3 znači da se ispitanici u potpunosti slažu da je demokratizacija na pravom putu.*

***Indeks ekonomskog poverenja** je kompozitni prosek koji se izračunava na osnovu procene ispitanika o povoljnim preovlađujućim ekonomskim uslovima na Kosovu. Preciznije, ispitanici ocenjuju sledeće uslove: očekivanja u pogledu ukupnog prihoda njihove porodice i zaposlenja u narednih šest meseci, kao i procena trenutnih uslova u biznisu i zapošljavanju. Vrednosti mogu ići od 0 (minimum) do 3 (maksimum) gde opseg od 0-1.5 ukazuje na nepovoljnu ocenu ekonomske situacija, a opseg od 1.5-3 ukazuje na uglavnom povoljne ocene.*